

A NYÍREGYHÁZI SUTTOGÓ, ALIAS MUDRI EDIT

Az iroda főnöke Bagszika

Egy szép tavaszi napon, a kora reggeli órákban útra keltünk Máthé József papagájtenyésztővel, és meg sem álltunk a Nyíregyházi Állatparkig (www.sostozoo.hu), ahol soron következő riportalanyommal, Mudri Edit állattrénerrel egyeztetünk találkozt, mivel már meglehetősen régóta szerettem volna vele interjút készíteni a Díszmadár Magazin olvasói számára. Az idelátogatók egy tölgyerdő mélyén megbúvó állatpark 30 hektáros területén, csaknem háborítatlan környezetben csodálhatják meg a világ számos pontján élő állatok sokaságát, kényelmesen berendezett, tágas életterét. Jövetelünk elsődleges célját azonban ezúttal a papagájok, illetve állattrénerük jelentette, mivel a park közeljövőbeli tervei

Bagszika falatozik

között szerepel, hogy a sikeres fókashow mellett papagájshow keretében megcsodálhatók lesznek az általunk szeretett papagájok is. A gyors bemutatkozást követően első utunk az irodába vezetett, ahová belépvén rögtön három tollas szépségbe botlottunk, ugyanis egy nagyméretű volierben két csupaszemű kakadut (*Cacatua sanguinea*) – becses nevükön szólítva: Nyenyét és Nyenyót alias Jázmint és Fionát – a volier tetején, ülőfáján békésen üldögélve, fontosságának teljes tudatában pedig Bagszit, az erdei fülesbaglyot (*Asio otus*) pillanthattuk meg, akinek történetére később még visszatérek. Érdeklődve figyeltük a fókashow-t megelőző készülődést, majd Edit megmutatta a papagájnebulókat is. Öröm volt látni, hogy három ara együtt, két jákó papagáj pedig a velük szomszédos volierben, ám gyakorlatilag egy csapatban éli mindennapjait.

Első programpontként Mudri Edit és kolléganője Bihari Bianka irányítása alatt megtekintettük a fókashow-t, amelynek sztárjai az oroszlánfókák, név szerint Gino, Leoni és Alfi fergeteges és egyben meghatározó produkciói láttán nem győztünk ámulni-bámulni. Ezt követően Edit bepillantást engedett számunkra az éppen „képzésben” részesülő jákó papagájok tanórájába, ahol megállapíthattuk, hogy a nyárra tervezett papagájshow bizony ígéretes tehetségeket fog felvonultatni. Végül a nap vége felé sort kerítettünk az interjúra is.

Hogyan kerültél kapcsolatba a papagájokkal?

Korábban csak ragadozó madarakkal foglalkoztam, lévén, hogy solymászok, úgyhogy mikor a papagájok hozzám ke-

tehetem, rendszeresen részt veszek ilyen jellegű workshopokon. A képzéseket illetően fontos kihangsúlyozni, hogy valamennyi állat – legyen az fóká vagy papagáj – esetében a tréningezés a pozitív viselkedés megerősítésén alapul, azaz az állatoknál egy-egy trükk, illetve feladat betanítása során a helyes, tehát az általunk elvárt viselkedést jutalmazzuk, jutalomfalatokkal és szeretetteljes bánásmóddal. Amennyiben az állat helytelenül oldja meg, illetve nem reagál a kért feladat megoldására, akkor azt egész egyszerűen figyelmen kívül hagyjuk, a jutalomfalat pedig ebben az esetben elmarad. Büntetésről, megrovásról tehát szó sincs, kizárólag a helyes és elvárt viselkedés jutalmazása, ezáltal megerősítése révén érünk el velük csodálatos eredményeket.

Mennyivel nehezebb vagy könnyebb dolgozni papagájokkal, mint pl. a szívedhez oly közel álló fókákkal?

A papagájokkal kétségtelenül nehe-

Az udvarban

rültek, fogalmam sem volt, mi fán teremnek. Az állatkert a látogatók számára szeretett volna szelíd papagájokat nevelni, így vette kezdetét a velük való foglalkozás és tréningezés.

Saját indíttatásból kezdtem el részt venni papagájok betanítására irányuló tréningeken, workshopokon, vagy munkából adódóan az állatkert jelölte ki számodra e feladatot?

Saját indíttatásból, az interneten kezdtem el utána érdeklődni, illetve más fókátréner idomárok ajánlották a papagájos workshopokat pl. az amerikai Ken Ramirez, akinek workshopján magam is részt vettem. Folyamatosan figyelem, keresem a lehetőségeket, és természetesen mind a papagájok, mind pedig a fókák hatékony tréningezése érdekében, ha csak

Idegen kézben

Ismerkedünk

Hoppá

zebb dolgozni, ami abból adódik, hogy – ellentétben a fókákkal – náluk több időt vesz igénybe a bizalmas viszony kialakítása, éppen ezért eredményeket is csak hosszabb idő elteltével érünk el velük. Amennyiben a bizalom kialakult, akkor már természetesen a feladatok, trükkök betanítása is sokkal könnyebbé válik, köszönhetően annak, hogy – mint ismeretes – a papagájok rendkívül intelligens állatok.

Már kialakult bizalmas kapcsolat esetén milyen gyorsan tanulják meg a papagájok az általad betanított trükköket?

Ez teljesen egyedfüggő, minden papagáj más és más, pl. két azonos életkorú

Integetek

jákó papagájunk (Csipike és Kicsi) esetében, akik ugyanazt tanulják, mind a beszédet, mind pedig az asztalon végzett trükköket illetően, érdekes volt megfigyelnem, hogy Csipike mindeddig a „tananyag“ 30%-át sajátította el, míg társa Kicsi már 100%-os eredményt képes felmutatni. Rendkívül sokat nyom a latban a madár személyisége, tanulási képessége. Elképzelhető, hogy más tanítási módszer alkalmazásával Csipike, társához hasonló gyorsasággal haladna, csak mi emberek még nem jöttünk rá, melyik az a módszer, ami számára a leghatékonyabb. Márpedig ez a mi feladatunk, hiszen mindenkinek mint ment meg lehet tanítani, kérdés viszont, hogy miképpen tesszük ezt. Eredménytelenség esetén ugyanis csak magunkat okolhatjuk, úgy is fogalmazhat-

Tanárok és diákok a szabdban

nánk, hogy hozzájuk képest nem vagyunk elég okosak. Mindez az ember részéről folyamatos gondolkodást igényel, amire jó példa, hogy 3 oroszlánfókánknak a tapasztalást azonos időben kezdtük el megtanítani, amit Leoni, igaz hogy felületesen, ám egy hónap alatt gyorsan megta-

Jár a puzsi

nult, míg ugyanezt a feladatot Alf tökéletes formában hat hét alatt, Gino pedig fél év alatt sajátította el a kívánt módon, annak ellenére, hogy mindhárom – megegyező korú és fajtájú – oroszlánfókat azonos módon tréningeztük, ugyanazokkal a trénerekkel. Talán Gino esetében mondható el, hogy a sokadik verziót kellett alkalmaznunk a tanítás során. A tanulási képességre vonatkozólag ugyanez mondható el a papagájokról is.

Te és kollégáid naponta mennyi időt töltötök a papagájok tréningezésével?

A tréningek naponta háromszor, alkalmanként 15-20 percig tartanak. Először is egy zárt térben kiengedjük a madarakat a voliereikből, majd pár perces repkedést, szórakozást követően kézre, illetve T-

Tanár és diákja

Tanár-diák szerelem

Jutalmazás

ülőfára ültetjük őket és kezdetét veszi a tréning. Állatkertünkben a papagájok tréningezését, papagájshow-ra történő felkészítését csak nemrég kezdtük el, az eddig elért eredmények a trénerök tökéletes csapatmunkájának, különösen Révész György kollégámnak köszönhető, akivel a kezdetektől közösen dolgozunk a madarakkal. A „tanterembe“ a közel-múltban behívtunk már néhány látogatót, hogy a papagájok a különböző trükkök betanulása során megszokhassák az ide-

godtan hagyja magát lefotózni. (Bordás Krisztina megjegyzése: A tenyérben hanyatt fekvős feladat nagyon nagy bizalmat feltételez és igényel az állat részéről, ezért idegen emberek kezében elvégezve mindenképpen a tréner felkészült és profi munkájáról árulkodik!) A közeljövő tervei között szerepel, hogy az idei nyáron kb. 5 madarunkkal, jákókkal, arákkal, csupaszemű kakadukkal fogunk szerepelni egy papagájshow keretében.

Összesen hány tréner vesz részt a papagájok „képzésében“? Szerinted mi a siker titka?

Négyen foglalkozunk velük, három höl-

nek. Fontos, hogy minden egyes nap a lehető legtöbb időt töltsük velük, miközben folyamatosan tanulunk egymástól, így érve el a kívánt eredményeket.

A veled eltöltött idő során úgy érzem, a te szívedhez az oroszlánfókák állnak a legközelebb, jól gondolom?

(Edit arcán hatalmas mosoly): – Így van, az oroszlánfókák és a borjófókák a kedvenceim. (Beszélgetésünk e pillanatában Edit büszkén mutatta az iroda falát elborító fotókat, eddig megjelent újságcikkeket és egyik kolléganője nagyon szép rajzait. Megható volt látni a megannyi fotóról sugárzó, sok-sok szeretettől csillogó szempárt, az életük mindennapjairól készült fotókat, amelyeken fókák ölelkeznek trénerikkel, puszt nyomva a mosolygós arcokra, papagájok, amint jókedvűen hajtják végre a feladatokat. Ember és állat különös, feltétlen bizalom és szeretetén alapuló kapcsolatának megannyi pillanatfelvételei ezek. Sok

Nyenyé és Nyenyó

kedves képsor látható az irodában lakó, még fiókakorában az állatkertbe került erdei fülesbagolyról, Bagszikáról, aki júniusban lesz két éves, és aki csupaszemű kakadu „társbérőivel“ együtt, büszkén foglalja el helyét a volier tetején. Járókelők találták, így került az állatkertbe, ahol Edit vette gondozásába. Az iroda polcán egy melegítőpalackokkal kibélelt cipős dobozban cseperedett. Fiókakora végigkövethető a fotókon. Ülőrúdjáról mindent és mindenkit figyelemmel kísér, különös figyelmet szentelve megmentőjének és „pótanyukájának“, Editnek. Impozáns külseje és elragadó tekintete azonnal rabul ejtette a szíve-met. Ott jártamkor részese lehettem a csupaszemű kakaduk mindennapjaihoz tartozó fürdetésnek is, akik boldogan csapkodtak szárnyaikkal, míg Edit egy virágpermetező segítségével vizet spriccelt rájuk.)

Miről szól számodra a szabadidő eltöltése, milyen hobbijaid vannak? Van-e otthon állatod?

Szabadidőmben lovagolok, solymászkodok és fogathajtó versenyeken veszek részt bíróként. Mondhatni, az egész

Osztálytermi pillanat

gen emberek jelenlétét, ami természetesen nagyon fontos a későbbi „éles bevetések“ sikere érdekében. Papesz nevű ara papagájunk egy év alatt sajátította el, hogy idegen emberek kezére ültetve, illetve tenyérben hanyatt fektetve nyu-

gy és egy férfi, aki jákó papagájaink nagy kedvence. Az eddig elért eredményeink az állatokkal való szoros kapcsolaton alapul-

*Én a fókákkal vagyok
(A fotó a Nyíregyházi Állatpark tulajdona)*

életem az állatokról szól és körülöttük forog. Sokszor egyébként a szabadnapjaimon is bejövök az állatkertbe, csak hogy lássam, minden rendben van, hiszen ezek az állatok számomra családtagok. Kollégáimmal együtt nagyon szerencséseknek érezzük magunkat, hogy ilyen állatokkal dolgozhatunk, amely munka minden napja tartogat újdonságokat. Fogathajtó páromnak van öt kutyája, egy kuvasszal nemrég kezdtem el foglalkozni. Nekem egy törpetacskóm van. A solymászkodás is rendszeres, napi elfoglaltságot jelent, amikor van madaram,

akkor azt – ahogy szükséges is – napon-ta reptetem, ilyenkor már a hajnali órákban terepen vagyok, ami azt jelenti, hogy fél hattól fél hétig reptetek, majd ezután jövök dolgozni az állatkertbe.

Sosem gondoltál arra, hogy másfajta munkát végezz?

Természetesen voltak ilyen irányú fel-lángolásaim, ahogy lehetőségeim is, azonban az igazi oka annak, hogy maradok, éppen az itt lévő állatokkal, különösen a fókákkal kialakított szoros kapcsolatomban gyökerezik, akiket kép-telen lennék itthagyni. A köztünk lévő szoros kapcsolat 6 éves múltra tekint vissza, számukra én mindent jelentek, és meg kell mondjam, ez az érzés bizony kölcsönös. A fókák rám hallgatnak, bennem bíznak leginkább. Kollégáimnak is engedelmeskednek, de a velem való kapcsolatuk természetesen jóval bizalmasabb és szorosabb kötelék. Számomra elképzelhetetlen, hogy kísétáljak az életükből.

Az interjú utolsó mondata éppúgy magáért beszél és éppoly sokatmondó, mint az a hihetetlenül különleges, szeret-teli kapcsolat, ami Editet és az ő kis védenceit összeköti és jellemzi. Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy min-dezt személyesen is megcsodálhattam és átélhettem, éppen ezért ezúton is köszönöm Editnek a szeretetteljes, nyitott személyiségéből adódó kellemes beszél-getést, az egész napos együttlétet és ezt a felejthetetlen, nagyszerű vasárnapi programot! Mindenkinek meleg szívvel ajánlom a Nyíregyházi Állatpark megláto-gatását, ahol kicsik és nagyok egyaránt rengeteg látnivalóval és élményekkel gazdagodhatnak, és ne felejtsek el figyel-ni a park honlapját, a nyári hónapokra esedékes papagájshow időpontját!!! Én biztosan ott leszek!

Írta és fényképezte:
Bordás Krisztína